

■ PUNTG DA VISTA

L'agricultura, noss paun da mintgadi

DAD ANDREAS CADONAU / ANR

L'agricultura è omnipreschenta en la discussiun publica tras las duas iniziativas en votaziun ils 23 da settember. Era suenter quella votaziun na vegni betg pli quiet, las proximas iniziativas èn sin il binari e novas annunziadas. L'agricultura fatschenta la societad era sche sulet 4,3 procent da la populaziun en il process da lavur è fatschentada en il sectur primar. Tuttina è mintgin e mintgina collià almain pliras giadas al di cun l'agricultura. Tut quai che nus stuschain da bucc'en di per di per cuntentar fom e gust deriva per gronda part dad in er u or d'in uigl. Anc na crescha il steak betg en la retorta dal laboratori.

Betg main interessants sco las iniziativas en votaziun èn ils commentaris e las propostas pertutgant il futur agrar svizzer. Almain vala la constataziun che la politica agrara svizra nun è usché fallada sco quai ch'ins pudess magari pensar, en detagl in pau cumplitgada, surreglada, per puras e purs ed anc main survesibla per l'ulteriura populaziun. En scadin cas posseda quella politica agrara intginas interessantas soluziuns tant pli sch'ins perequitescha las discussiuns agraras en las terras vischinantas ed entaifer la UE. L'iniziativa «Per la su-

veranità alimentara» pretenda dentant ina midada cumpletta enavos en ina politica agrara d'avant 30 onns. Ina politica agrara che sa basa sin intervenziuns statalas tar ils pretschs da produziun e cun dapli proteziun da la produziun agrara svizra al cunfin vers la concorrenza da l'exteriur. Ina da las finamiras da l'iniziativa è dad augmentar la cumpart da la populaziun activa en l'agricultura. L'iniziativa lantschada da l'organisaziun sindicala dals purs da la Svizra franzosa vul ina politica agrara che la Svizra ha bandunà avant decennis per mancanza da perspectives. Nagina buna idea.

Naginas novas ideas vegnan da l'uniun tetgala da l'economia svizra, Economiesuisse, stipulada entaifer la discussiun actuala. Stgassar tut ils dazis sin products agrars, stgassar la plipart dals pajaments directs, tabula rasa per l'agricultura svizra cun il resultat, tenor Economiesuisse, in paradì per ils consumers cun pretschs pli bass per mangiativas. Ils donns da l'ambient chaschunads da l'agricultura svizra vegnan uschia exportads. E tge che succeda dador porta n'interesscha nagin, era betg tenor tge criteris che las mangiativas importadas vegnan producidas. Surprender na fa la posiziun dad Economiesuisse dentant betg, impuls serius nà da quella or-

organisaziun èn daventads stgars. I fa magari l'impressiun ch'ils economs dad Economiesuisse vivian sin in auter planet.

Ina dabler pli interessanta direzziun agrara mussa l'iniziativa fair-food, medemamain en votaziun ils 23 da settember. Ella na pledescha betg per cunfins serrads, mabain per medemas reglas da giu per la produziun agrara indigena vers la concorrenza da l'exteriur. Ch'ils adversaris da l'iniziativa argumenteschan cun dapli burocracia ubain cun eventuels problems cun contracts da hanletg è lur bun dretg. La dumonda dal pretsch da las mangiativas è dentant danvanz en fin ch'ina terza da noss paun da mintgadi svanescha en il rument. Quai che custa nagut vala nagut. E gustan las tomatas racoltadas en il sid da l'Italia u da la Spagna da lavurants malamain pajads, sclavs moderns dals pretschs bas. Gusta il schambun da parma dad animals ch'han mai vesì, èn lur curta vita da portg, in radi da sulegl? I dess anc in mantun dumondas. In zichel pli simplas èn las respostas. Duas pussaivladads da responder ha il votant e consument svizzer. Numnadamain ils 23 da settember a l'urna e regularmain en stizun visavi a noss paun da mintgadi dà en cumplaina abundanza.